

ANTIBARBARUS III

Rätta och förbättra följande meningar:

1. Museet ligger längre bort.
2. Roger Bacon var en franciskanermunk från 1200-talet.
3. År 2020 sade de att kärnkraften skall vara avvecklad.
4. Senare skulle hon komma att ångra detta beslut.
5. Regeringen vek sig för den allmänna opinionen.
6. Ät inte för mycket blåbär; de ger dig diarré.
7. Vår medvetenhet om dessa ting måste helt enkelt bli större.
8. Det ligger i våra medlemmars, särskilt de äldre, intresse.
9. Som en lärjunge till den store X åtnjöt han en stor auktoritet.
10. Vill du att jag skall skicka boken?
11. Detta gäller även de som befinner sig högt upp på samhällsstegen.
12. Det vet jag för att jag var med.
13. Gör kopior av denna handling och sänd den till er riksdagsledamot!
14. Kommittén är endast ansvariga inför regeringen.
15. Ungdomen måste skyddas från skadliga inflytelser.
16. Hon är väldigt nöjd med hans flit och att han är ordentlig.
17. Han mördades av det hemliga underrättelseväsendets agent.
18. Jag skall antingen resa till Finland eller Danmark.
19. När det gäller volleyboll så är reglerna inte särskilt svåra.
20. All information, desinformation och underrättelser är samlade av denna byrå.
21. Logik, alltsedan Sokrates, är tankecentrerad.
22. Jag kommer lista endast en av uppenbara skäl. (Namnuppgifter om personer avses.)
23. Detta var nödvändigt för att denna handling är min livförsäkring.
24. Vår lärare är en Skövdebo.
25. I de flesta fall kan man nog säga att de sköter sig.
26. Kan du förstora upp bilden?
27. De är vi inte rädda för.
28. Det var en grupp ligister, som provocerade fram kravallerna.
29. Ge det inte till mig, ge det till honom!
30. Kvinnor utnyttjas sexuellt för att reglera skulder mellan gängkriminella.

Rättade och förbättrade:

1. Museet ligger längre borta.
2. Roger Bacon var en franciskanmunk, som levde på 1200-talet.
3. De sade att kärnkraften skulle vara avvecklad år 2020.
4. Senare skulle hon ångra detta beslut. Eller: Senare kom hon att ångra detta beslut.
5. Regeringen vek för den allmänna opinionen.
6. Ät inte för mycket blåbär; de ger dig då diarré.
7. Vår medvetenhet om dessa ting måste helt enkelt bli klarare.
8. Detta ligger i våra medlemmars, särskilt de äldres, intresse.
9. Som lärjunge till den store X åtnjöt han betydande auktoritet.
10. Vill du att jag skickar boken?
11. Detta gäller även dem som står högt uppe på samhällsstegen.
12. Det vet jag, för jag var med. Eller: Det vet jag, ty jag var med.
13. Gör kopior av denna handling och sänd dem till er riksdagsledamot!
14. Kommittén är ansvarig endast inför regeringen.
15. Ungdomen måste skyddas för skadliga inflytelser. Eller: ... mot skadliga inflytelser.

16. Hon är mycket nöjd med hans flit och ordentlighet. Eller: Hon är mycket nöjd med att han är flitig och ordentlig.
17. Han mördades av en agent från det hemliga underrättelseväsendet.
18. Jag skall resa till antingen Finland eller Danmark. Eller: Jag skall resa antingen till Finland eller till Danmark.
19. Reglerna för volleyboll är inte särskilt svåra.
20. All information, desinformation och alla underrättelser samlas av denna byrå.
21. Alltsedan Sokrates är logiken tankecentrerad.
22. Av uppenbara skäl uppger jag namnet på endast en.
23. Detta var nödvändigt, då denna handling är min livförsäkring. Eller: ... eftersom denna handling är min livförsäkring.
24. Vår lärare är skövdebo.
25. Man kan nog säga att de i de flesta fall sköter sig.
26. Kan du förstora bilden?
27. Dem är vi inte rädda för.
28. Det var en grupp ligister, som provocerade kravallerna.
29. Ge inte mig det, ge honom det!
30. Gängkriminella utnyttjar kvinnor sexuellt för att reglera skulder mellan sig.

Kommentarer

1. De flesta (från latinet lånade) substantiv på *-um* kastar denna ändelse i bestämd form singular och i plural: museet, museer. Observera! Ingen accent! FEL: muséet, muséer. Fler exempel: *stadium, stadiet, stadier*; däremot: *centrum, centret, centra*; *spektrum, spektret, spektra*. Annat undantag: *album, albumet, flera album, albumena*. Några andra observanda: *stadiet* är alltså bestämd form av *stadium*, inte av *stadie*. Vidare: *media* och *narkotika* är plural av respektive *medium* och *narkotikum*. Det är alltså felaktigt att behandla *media* och *narkotika* som om de vore ord i singular; FEL: *median, narkotikan*. Svenska Akademien rekommenderar pluralformerna *medier* och *massmedier*.
Bort avser rörelse, *borta* befintlighet: *gå bort, vara borta*. Samma förhållande råder för ordparen *hem* och *hemma*, *upp* och *uppe*, *ner* och *nere*, *in* och *inne*, *ut* och *ute*.
2. Bacon har inte kommit från 1200-talet, har inte flyttat därifrån.
3. Satsfläta. Bruket av *skall* i stället för *skulle* är sammanblandning av direkt och indirekt anföring. Direkt anföring: *De sade: Kärnkraften skall vara avvecklad år 2020*. Indirekt anföring: *De sade att kärnkraften skulle vara avvecklad år 2020*.
4. Kontamination.
5. *Vika sig* är konkret: *benen vek sig*. *Vika* utan *sig* brukas i abstrakt och överförd betydelse: ”*Han kunde icke vika, blott falla kunde han*.” (Ur Tegnér's dikt *Karl XII*). *Allmän* i grundform men *allmänna* i bestämd form och i plural.
6. Villkoret måste anges antingen med *då* eller med villkorsbisats.
7. Avstå från att överanvända alltför allmänna, bleka och icke precisa adjektiv, såsom *stor*!
8. Apposition efter sitt huvudord rättar sig i kasus efter detta.
9. Obestämd form utan *en* vid vissa substantiv. Överanvänd inte *stor*!
10. I de allra flesta fall är *skall* eller *skulle* onödiga efter verb som uttrycker vilja.
11. Objektsformen *dem* används även före *som*. Man befinner sig inte på en stege, man står på den. *Upp* uttrycker befintlighet, *upp* rörelse; se kommentar 1.
12. *Ty* eller *för* används som förklarande konjunktion i huvudsats. *För att* används vanligen endast före infinitiv: *för att hämta* till exempel.
13. Man sänder kopiorna, inte originalhandlingen. Tankereda!

14. Två *m* i *kommitté*. Adverb som *endast*, *bara*, *också*, *även* måste sättas omedelbart före det ord eller den ordgrupp de bestämmer. Skall vara *ansvarig*, icke *ansvariga*, eftersom *kommittén* är ett substantiv i singular.
15. Det heter *skyddas för* eller *skyddas mot*.
16. Såsom adverbial bestämning av adjektiv är *mycket* i de flesta fall att föredraga framför *väldigt*. Symmetriregeln (jämviktsregeln).
17. Uttrycket *det hemliga underrättelseväsendets agent* vore befogat, om det funnes bara en sådan agent.
18. *Antingen* skall stå omedelbart före sitt bestämningsord. *Antingen* omedelbart före verbet *resa* förutsätter således att *eller* står omedelbart före ett annat verb, till exempel *stanna hemma*: *Jag skall antingen resa till Finland eller stanna hemma*.
19. *När det gäller* skall inte användas som ersättning för lämplig preposition.
20. *All* kan avse bara singularformerna *information* och *desinformation*, varför pluralformen *underrättelser* fordrar *alla*. Enkel passiv *samlas*, som uttrycker pågående verksamhet, föredras här framför med hjälpverb bildad passiv, *är samlad*, som snarare uttrycker resultatet.
21. Att på detta sätt skjuta in ett adverbial och därmed avbryta satsens naturliga förlopp omhuldas i vissa språk (engelska, franska) men är osvenskt; naturligare ter det sig att placera det först i satsen. Beteckningar för vissa allmänna men bestämda företeelser tar i svenskan ofta bestämd form men i engelskan (varifrån denna mening är översatt) vanligen obestämd, exempelvis: *människligheten* – *mankind*, *historien* – *history*, *vetenskapen* – *science*: *Historien lär oss att människan är ...* – *history teaches us that man is ...*
22. Det förklarande adverbial *Av uppenbara skäl* bör knytas så nära predikatet (verbet) som möjligt. *Lista* är anglicism. När man uttrycker futurum med *kommer*, bör man inte utelämna *att*. *Jag kommer att göra det*, inte *jag kommer göra det*. *Kommer komma*, som man numera hör allt oftare, är dålig svenska. Futurum, uttryckt med *kommer att*, behövs inte alls, utan presens räcker, om det av sammanhanget är klart att ett framtida förhållande avses: ~~*Jag kommer komma på fredag*~~ *Jag kommer på fredag*.
23. *För att* skall inte användas i stället för *eftersom*, *då*, *emedan*, *för* eller *ty*. *För att* hör rätteligen ihop med en infinitiv som uttrycker avsikt: *Jag äter vitaminer för att hålla mig frisk*.
24. Ortnamn skrivs visserligen med stor begynnelsebokstav, men det gör inte sammansatta ord, vari ett ortnamn är förled, såvida inte även sammansättningen är ett namn: *Stockholm*, *stockholmsvyer*, *stockholmsfotograf*, *Stockholmsutställningen 1930*. I definierande uttryck brukas normalt inte obestämd artikel: *Han är riksdagsman*, *hon är läkare*, *Elsa är skånska* etc.
25. Satsfläta med tankeoreda. Det omtalade flertalet fall avser ju inte själva utsagan utan det goda uppförandet.
26. *Upp* är här onödigt, tillför ingenting.
27. Det skall vara objektsformen *dem* på grund av prepositionen *för*, vilket framgår av den likvärdiga omformuleringen *Vi är inte rädda för dem*.
28. *Fram* är onödigt vid ordet *provocera* som ju är synonymt med *framkalla* och således redan innehåller begreppet *fram*.
29. Ren dativ föredras framför omskrivning med preposition, när det går.
30. *Kvinnor* är inte tankesubjekt till *reglera*, utan *gängkriminella*. Subjektsregeln.

www.retorikskolan.com

L.A. 231126.

Senast korrigerad 240417.